

Examenul de bacalaureat național 2016

Proba E. d)

Logică, argumentare și comunicare

Varianta 4

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Dacă termenului *mamifer* i se adaugă proprietatea *carnivor*:
 - a. extensiunea termenului crește
 - b. intensiunea termenului scade
 - c. extensiunea termenului scade
 - d. intensiunea termenului rămâne neschimbată
2. Din punct de vedere extensional, termenul *familie* este:
 - a. concret
 - b. singular
 - c. colectiv
 - d. vid
3. Termenii *român* și *turist* se află în raport de:
 - a. contrarietate
 - b. identitate
 - c. ordonare
 - d. încrucișare
4. Predicatul logic al propoziției „*Unii oameni scunzi sunt sportivi de performanță*” este:
 - a. oameni scunzi
 - b. sunt
 - c. sportivi de performanță
 - d. sunt sportivi
5. Propoziția „*Nicio zi de vară nu este geroasă*” este:
 - a. particulară afirmativă
 - b. particulară negativă
 - c. universală afirmativă
 - d. universală negativă
6. Concluzia unui raționament inductiv este:
 - a. mai generală decât premisele
 - b. întotdeauna falsă
 - c. întotdeauna adevărată
 - d. mai puțin generală decât premisele
7. Într-o demonstrație, ansamblul de premise din care urmează să fie conchisă teza, se numește:
 - a. inferență
 - b. argumentare
 - c. fundament
 - d. raționament

8. În cazul inducției complete se realizează o trecere de la:
- general la particular, în cadrul unei clase finite de obiecte, după analiza tuturor cazurilor
 - premise adevărate la concluzii probabile
 - premise adevărate la concluzii false
 - particular la general, în cadrul unei clase finite de obiecte, după analiza tuturor cazurilor
9. În cazul unei inducții incomplete, concluzia este:
- probabilă
 - mai puțin generală decât premisele
 - întotdeauna falsă
 - întotdeauna adevărată
10. Clasificarea animalelor, după criteriul prezenței/absenței coloanei vertebrale, în vertebrate și nevertebrate, este o clasificare:
- incompletă
 - corectă
 - imprecisă
 - prea abundentă

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

- Niciun tratat de filosofie nu este operă literară.*
- Unii elevi de liceu nu sunt sportivi de performanță.*
- Toate infracțiunile sunt fapte sancționate de lege.*
- Unele cheltuieli salariale sunt costuri variabile.*

- A. Precizați formula propoziției 1. **2 puncte**
- B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, contradictoria propoziției 3 și subcontrara propoziției 2. **6 puncte**
- C. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 3 și 4, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **10 puncte**
- D. Reprezentați prin metoda diagramelor Euler propoziția categorică 2. **4 puncte**
- E. Doi elevi, X și Y, au următoarele opinii:
X: *Dacă niciun joc de noroc nu este activitate recreativă, atunci unele activități recreative nu sunt jocuri de noroc.*
Y: *Dacă toți intelectualii sunt oameni, atunci toți oamenii sunt intelectuali.*
Pornind de la această situație:
- formalizați demersul logic specific celor două raționamente; **4 puncte**
 - explicați corectitudinea raționamentelor formalizate. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

- A. Fie următoarele două moduri silogistice: aii-1, eio-4.
- Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**
 - Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea oricăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. **4 puncte**
- B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un argument valid cu două premise, prin care să justificați propoziția “Nicio felină nu este animal nevertebrat”. **8 puncte**
- C. Fie următoarea definiție:
Cercul este figura geometrică plană care nu este nici triunghi și nici dreptunghi.
- Precizați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**
 - Menționați două reguli de corectitudine a definirii, diferite de regula de la punctul a. și construiți, pentru fiecare dintre acestea, câte o definiție care să le încalce. **8 puncte**